

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 248/2018-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. novembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a sudcov Petra Brňáka a Milana Ľalíka prerokoval prijatú sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátskou kanceláriou IURISTICO s. r. o., Cimborkova 13, Košice, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Matej Kukura, PhD., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 1/2016 (predtým pod sp. zn. 16 C 196/2009 a sp. zn. 16 C 2/2012) a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo spoločnosti [REDAKOVANÉ], podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 1/2016 porušené boli.

2. [REDAKOVANÉ], priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 500 € (slovom päťsto eur), ktoré je Okresný súd Košice I p o v i n n ý vyplatiť jej do 2 mesiacov od doručenia tohto nálezu.

3. V ostatnej časti s'ťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. apríla 2018 doručená s'ťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „s'ťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 1/2016 (predtým pod sp. zn. 16 C 196/2009 a sp. zn. 16 C 2/2012).

2. Zo s'ťažnosti a z jej príloh vyplýva, že s'ťažovateľka je v procesnom postavení žalovanej účastníkom konania, ktoré začalo 22. apríla 2009. V uvedený dátum bola okresnému súdu doručená žaloba žalobcu, ktorou sa proti s'ťažovateľke domáhal určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru a náhrady mzdy, ochrany osobnosti, zaplatenia nemajetkovej ujmy vo výške 100 000 €, ako aj majetkovej ujmy vo výške 700 €. Konanie bolo vedené pod sp. zn. 16 C 196/2009. Uznesením okresného súdu sp. zn. 16 C 196/2009 z 5. októbra 2011 bolo konanie o ochranu osobnosti a o zaplatenie nemajetkovej ujmy pre nezaplatenie súdneho poplatku zastavené. Zvyšné nároky, t. j. o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru a náhradu mzdy a nárok na zaplatenie majetkovej ujmy vo výške 700 € súd vylúčil na samostatné konanie, ktoré bolo vedené pod sp. zn. 16 C 2/2012. Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 16 C 2/2012 z 27. augusta 2014 súd návrh na určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru a náhradu mzdy zamietol a s'ťažovateľke priznal náhradu trov konania. Nárok na zaplatenie majetkovej ujmy vo výške 700 € vylúčil na samostatné konanie, ktoré je od 27. júla 2016 vedené pod

sp. zn. 16 C 1/2016. Ako sťažovateľka uvádza, do podania ústavnej sťažnosti sa po celú dobu konania o nároku na zaplatenie 700 € neuskutočnilo ani len prvé pojednávanie. Pritom o tomto nároku žalobcu už konanie prebieha 9 rokov.

3. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd vyslovil v náleze porušenie jej základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov a aby jej priznal primerané finančné zadost'učinenie vo výške 9 000 €, ako aj náhradu trov konania.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov, resp. právo na vybavenie vecí v primeranej lehote podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je neoddeliteľnou súčasťou práva na spravodlivý proces, a preto tieto princípy súdnictva musia byť bezpodmienečne rešpektované.

6. Je triviálnym úsudkom, že ústavnej garancii práva každého, aby jeho vec bola prerokovaná bez zbytočných prietáhov (resp. v primeranej dobe), odporuje, ak dochádza v konkrétnom súdnom konaní k nedôvodnému časovému meškaniu, resp. ktorá obsahovo nadväzuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, v ktorej formuloval zásady pre určenie, či konanie prebieha (prebehlo) v primeranej alebo, naopak, v neprimeranej dobe. Významnými kritériami sú tu zložitosť vecí, správanie sťažovateľa, konanie a postup okresného súdu a tiež, čo je pre sťažovateľa „v hre“ (porov. Frydlander v. Francúzsko z 27. 5. 2000, či nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 543/2017).

7. Záver o tom, či dĺžka trvania konkrétneho konania je ešte primeraná alebo už neprimeraná, možno formulovať vždy s ohľadom na prihliadnutie uvedených faktorov, ktorými bolo konanie bezprostredne ovplyvnené, pričom pri posudzovaní dôvodnosti tvrdenia o porušení práva na prejednanie veci bez zbytočných priet'ahov je nutné ku každej veci pristupovať individuálne a zvažovať, či s ohľadom na okolnosti prípadu ide o priet'ahy neodôvodnené, t. j. či sú pričítateľné súdu, a teda zakladajúce porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov.

8. V posudzovanej veci je nesporné (a potvrdili to aj účastníci konania), že konanie o náhradu škody vo výške 700 € voči s'ťažovateľke ako žalovanej pred okresným súdom trvalo od 22. apríla 2009 do 23. júna 2018, keď bolo právoplatne rozhodnuté o späťvzati žaloby žalobcom, teda 9 rokov a 2 mesiace, a to bez jediného meritórneho rozhodnutia súdu.

9. Bolo možné preto bez ďalšieho skúmania uzavrieť, že došlo k neprimeraným priet'ahom v konaní – čo uznal aj okresný súd vo vyjadrení z 21. augusta 2018 – a bolo skutočne zasiahnuté do ústavne zaručeného práva s'ťažovateľky garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Preto aj podmienky zásahu ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy sú v tomto prípade splnené.

10. Vzhľadom na skutočnosť, že namietané konanie vedené proti s'ťažovateľke (právnickej osobe) bolo právoplatne skončené, prichádzal do úvahy už len jediný efektívny prostriedok nápravy, a tým je priznanie primeraného finančného zadosťučinenia s'ťažovateľke v zmysle čl. 127 ods. 3 ústavy proti neústavnému zásahu okresného súdu do jej práv garantovaných čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Primeraným a hlavne proporcionálnym k sume, ktorá bola predmetom sporu (700 €), sa javí zadosťučinenie iba v sume 500 €, ktorú okresný súd zaplatí s'ťažovateľke v lehote 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.

11. Z uvedených dôvodov v ostatnej časti nebolo sťažnosti vyhovené a ústavný súd sťažovateľke nepriznal ani náhradu trov konania pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. novembra 2018